



VERDEN SOM VILJE TIL MAKT

OVERSETTELSE AV ET NIETZSCHE-FRAGMENT

Av Sjur Hevrøy

Begrepet vilje til makt («Wille zur Macht») nevnes bare knapt i de skrifter Nietzsche selv publiserte. Men i hans notatbøker finnes det en omfangsrik idémyldring rundt begrepet. Det er tekstgrunnlag for å kunne tolke det moralsk, amoralsk, psykologisk osv. En av de mest interessante versjonene er den følgende tekstpassasjen, som vel må ses på som et av utkastene til «Nietzsches ontologi». På samme måte som for de fleste andre utarbeidinger av vilje til makt- begrepet, hersker det usikkerhet om i hvor stor grad Nietzsche ga sin tilslutning til den utpreging det har nedenfor, siden han ikke fant plass til en lignende detaljrik bestemmelse i noen av skriftene han selv utgav. Like fullt har det inspirert mange. Det har avstedkommet hyllemeter med kommentarer, men beklageligvis ofte uten innsikten om at skribleblokker er noe helt annet enn publiserte tekster. Er vilje til makt- begrepet Nietzsches utlegning, i god metafysikertradisjon, av hva som utgjør grunnkarakteren ved alt værende? (Sml. Heidegger, *Nietzsche*, 1961). Eller er en slik lesning blott og bar projeksjon? (Derrida om Heidegger. Sml. Derrida, *Eperons. Les styles de Nietzsche*, 1978). Ved å oversette dette tekstutdraget til norsk, for første gang, håper jeg å kunne bidra til at leseren selv lar seg inspirere til en tenkning med, mot, utfra eller hentil Nietzsche. God leseopplevelse!

Etterlatte fragmenter, juni-juli 1885 38 [12] (KGW), (§1067 i *Wille zur Macht*):

Og vet dere hva «Verden» er for meg? Skal jeg vise dere den i mitt spill? Denne verden: Et uhyre av kraft, uten begynnelse, uten ende; en fast, jernaktig størrelse av kraft, som ikke blir større, ikke blir mindre, som ikke forbrukes, bare endres, som et uforanderlig stort hele, et hushold uten utgifter eller tap, like fullt uten tilvekst,

omsluttet av «Intet», som av sin egen grense. –Ikke noe utflytende, utgående, ikke noe uendelig-utstrakt, snarere satt som en bestemt kraft i et bestemt rom, og ikke et eller annet «tomrom», på en helt annen måte; som allestedsnærværende kraft, som et spill av krefter og kraftbølger, samtidig En og «Mange»; et sted tiltagende, et annet sted minkende. En sjø av stormende og flytende krefter, som evig endrende, evig tilbaketrekkelige, med umåtelige år mellom gjenkomstene, med gestalter i ebbe og flo, strebende fra det enkleste til det mest komplekse; fra det stilleste, strieste og kaldeste mot det varmeste, villeste, mest-seg-selv-motsigende; hjemvendende fra fylde til det enkle; tilbake fra motsigelsenes spill til fryden ved samklang. –Stadig selvbejende tross årene og løpenes likhet; selvsigende, som det nødvendigvis evig gjenkommende, som en tilbivelse som ikke kjenner metthet, kjede eller tretthet. –Dette, min *dionysiske* verden, den evig selv-skapende, evig selv-ødeleggende, denne hemmelige verden av dobbel vellyst, mitt hinsides godt og ondt, uten mål – såfremt ikke målet ligger i sirkelens lykke –, uten vilje – om ikke en ring føler godvilje for seg selv – ; vil dere ha et navn for denne verden? En *løsning* på alle deres gater? Et *lys* til dere best-dulgte, sterkeste, mest uredde, midnattsmennesker? – *Denne verden er vilje til makt – og ingenting annet!* Og dere er også denne vilje til makt – og ingenting annet!

LITTERATUR

- Derrida, J., «J'ai oublié mon parapluie», i *Eperons. Les styles de Nietzsche*, Paris: Flammarion, 1978.
 Heidegger, M., *Nietzsche*, Stuttgart: Verlag Günther Neske, 1961.
 Nietzsche, F. W., *Werke. Kritische Gesamtausgabe* (KGW), ed. Giorgio Colli ogazzino Montinari, Berlin: de Gruyter, 1967-1978.
 Nietzsche, F. W., *The Will to Power*, oversatt av W. Kaufmann og R. J. Hollingdale, ed. W. Kaufmann, New York: Vintage Books, 1968.